

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. СТЕФАНИКА**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. СТЕФАНИКА»
проректор з навчальної роботи
Д. Й. Михайлишин
_____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ

спеціальність **281 «Публічне управління та адміністрування»**

освітня програма **«Публічне управління та адміністрування»**

інститут **післядипломної освіти та довузівської підготовки**

кафедра **управління та бізнес-адміністрування**

Івано-Франківськ – 2021 рік

Робоча програма «Основи держави і права України» для студентів спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (освітня програма «Публічне управління та адміністрування»)

Розробник:

Редько А.Г., к.ю.н., доцент кафедри управління та бізнес-адміністрування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол від № 1 від 27 серпня 2021 року

Т.в.о. завідувача кафедри управління та бізнес-адміністрування

(підпис)

(П'ятничук І.Д.)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	Обов'язкова	
	281 «Публічне управління та адміністрування»		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	16	6	
	Практичні, семінарські		
	14	4	
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
	60	80	
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33 % та 67 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «**Основи держави і права України**» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Метою викладання навчальної дисципліни «**Основи держави і права України**» є ознайомити студентів з теоретичними знаннями про державу і право, їх взаємодію і роль в житті суспільства, сформуванню основи юридичного світогляду студента – теоретичної складової повноцінної правосвідомості громадянина, сприяти виробленню прикладного знання про систему права і найбільш важливих правових

інститутів, орієнтуватися в системі чинного законодавства.

Основні завдання навчальної дисципліни: набуття студентами загальнокультурних і професійних компетенцій, що дозволяють вирішувати державно-управлінські завдання з різних напрямків (видів) юридичної діяльності (нормотворчої, правозастосовної, правоохоронної, експертної, педагогічної), що здійснюється при взаємодії органів державної влади з громадянами та юридичними особами при дотриманні прав і свобод громадян, законних інтересів юридичних осіб, а також при виконанні громадянами і юридичними особами публічних обов'язків.

Міждисциплінарні зв'язки: «Конституційне право України», «Теорія держави і права», «Історія держави і права України», «Кримінальне право», «Юридична компаративістика».

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні категорії взаємодії держави, суспільства, громадянина і права;
- місце і роль права в системі соціальних норм і політичній системі суспільства;
- систему нормативно-правових актів та інших формальних джерел права;
- конституційні права і обов'язки громадян України;
- систему державних органів, їх компетенцію та повноваження.

вміти:

- аналізувати існуючі наукові підходи до досліджуваних проблем;
- орієнтуватися в чинному законодавстві;
- застосовувати засвоєні правові знання в системі соціальної комунікації;
- складати різні правові документи;
- виділяти суб'єктів виконавчо-розпорядчої діяльності з числа інших;
- логічно і грамотно висловлювати та обґрунтовувати свою точку зору з правової проблематики;

Компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку

предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ФК.2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

ФК.3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

ФК.11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання:

ПР4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

ПР6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Поняття та ознаки права

Тема 1. Основи держави і права як наука і навчальна дисципліна. Предмет і метод

1. Предмет основ держави і права.
2. Місце основ держави і права в системі інших соціальних наук.
3. Метод основ держави і права.
4. Функції основ держави і права.

Тема 2. Поняття і загальна характеристика права

1. Соціальні норми: поняття і види.
2. Поняття і ознаки права.
3. Джерела (форми) права.

Тема 3. Конституційне право - провідна галузь Українського права

1. Поняття, предмет і метод конституційного права України.
2. Система галузі конституційного права України.

3. Конституційно-правові відносини.

Тема 4. Система органів державної влади.

1. Конституційні засади організації державної влади.
2. Державний механізм України.
3. Державний апарат України. Поняття та ознаки органу державної влади України.

Змістовий модуль 2.

Законність в державному управлінні

Тема 5. Основи адміністративного права

1. Сутність адміністративного права.
2. Адміністративні правовідносини.
3. Адміністративна відповідальність.

Тема 6. Основи цивільного права

1. Загальні положення цивільного права.
2. Особисті немайнові права фізичних осіб.
3. Право власності та інші речові права.

Тема 7. Основи трудового права

1. Поняття та функції трудового права.
2. Суб'єкти трудового права.
3. Робочий час і час відпочинку.
4. Індивідуальні трудові спори.

Тема 8. Основи кримінального права

1. Загальна характеристика кримінального права.
2. Поняття злочину. Склад злочину.
3. Поняття і мета покарання. Види покарань.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Теоретичні та інституційні основи міжнародного публічного управління та євроінтеграції													
Тема 1. Основи держави і права як наука і навчальна дисципліна. Предмет і метод.	14	2	2			10	24	2	2			20	
Тема 2. Поняття і загальна характеристика права.	14	2	2			10	22	2				20	
Тема 3. Конституційне право - провідна галузь Українського права	4	2	2										
Тема 4. Система органів державної влади.	14	2	2			10							
Разом за змістовим модулем 1	46	8	8			30	46	4	2			40	
Модуль 2													
Механізм міжнародного публічного управління та євроінтеграції													
Тема 5. Основи адміністративного права.	14	2	2			10	44	2	2			40	
Тема 6. Основи цивільного права.	14	2	2			10							
Тема 7. Основи трудового права.	14	2	2			10							
Тема 8. Основи кримінального права.	2	2											
Разом за змістовим модулем 2	44	8	6			30	44	2	2			40	
Усього годин	90	16	14			60	90	6	4			80	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Основи держави і права як наука і навчальна дисципліна.	2
2	Тема 2. Поняття і загальна характеристика права.	2
3	Тема 3. Конституційне право України — провідна (фундаментальна) галузь національного права.	2
4	Тема 4. Ознаки державних органів.	2

5	Тема 5. Система адміністративного права України.	2
6	Тема 6. Основи цивільного права.	2
7	Тема 7. Основи кримінального права.	2
Разом		14

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Ознаки держави, її функції та форми. Концепція правової держави.	10
2	Тема 2. Поняття права, його система. Джерела права.	10
3	Тема 3. Види нормативно-правових актів, їх дія в часі і просторі.	10
4	Тема 4. Конституційний лад України.	10
5	Тема 5. Поняття виборчої системи.	10
6	Тема 6. Законодавча влада.	10
Разом		60

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання полягає у виконанні студентом самостійної письмової контрольної роботи. Робота повинна бути загальним обсягом до 15 сторінок.

Підготувати есе на наступну тематику:

1. Поняття і система юридичної науки.
2. Функції юридичної науки, її завдання на сучасному етапі.
3. Наукові погляди щодо сутності держави.
4. Особливості становлення державно-правової організації в Україні.
5. Поняття типу держави, фактори, які його визначають.
6. Поняття та структура форми держави.
7. Форма правління: поняття та різновиди.
8. Форма державного устрою: поняття та різновиди.
9. Політико-правовий режим і його різновиди.
10. Співвідношення типу і форми держави.
11. Поняття, зміст функцій держави, їх класифікація.
12. Правові форми здійснення функцій державою.
13. Поняття державного апарату та його ознаки.
25. Орган держави: поняття, ознаки, види.
14. Громадянське суспільство і держава. Їх взаємодія та співвідношення.
15. Поняття та структура політичної системи.
16. Місце і роль держави в політичній системі суспільства.
17. Державна влада, її суверенні властивості. Правові форми обмеження державної влади.
18. Наукові концепції праворозуміння.

19. Поняття і ознаки права.
20. Об'єктивне і суб'єктивне в праві.
21. Класифікація функцій права та їх загальна характеристика.
22. Принципи права: поняття та класифікація.
23. Право, економіка, політика. Співвідношення правової, економічної та політичної підсистем суспільства
24. Поняття, система та функції нормативного регулювання суспільних відносин, його види.
25. Поняття і види соціальних норм. Співвідношення правових і технічних норм.
26. Право і мораль. Співвідношення норм права і норм моралі.
27. Право та інші соціальні норми.
28. Правовий вплив та правове регулювання.
29. Поняття механізму правового регулювання, його стадії та елементи.
30. Поняття та класифікація форм права.
31. Конституція України, її основні риси і місце в правовій системі.
32. Поняття і загальні ознаки норми права.
33. Нормотворча техніка як різновид юридичної техніки: поняття, елементи, види.
34. Законодавча техніка. Юридична термінологія.
35. Структура норми права: поняття та загальна характеристика.
36. Класифікація норм права. Загальна характеристика їх основних видів.
37. Способи викладу правових норм у нормативно-правових актах.
38. Система права: поняття, ознаки, основні елементи.
39. Поняття предмету та методу правового регулювання.
40. Система права, система законодавства, система юридичних наук, їх співвідношення.

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Основи держави і права України» застосовуються такі методи навчання студентів:

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення студентами інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;
- репродуктивний: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;
- проблемного виконання: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого;
- частково-пошуковий.(евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом;
- дослідницький: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

9. Методи контролю

Поточний контроль передбачає:

- опитування на практичних заняттях;
- контрольні і самостійні роботи.

Підсумковий контроль передбачає: екзамен.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
25-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

1. Конституція України //ВВР України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Бичковський Є. Л. Науково-практичний коментар в правовій системі України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2018. 20 с.
3. Бобровников В. Шариат и адат в российском нормативном пространстве. Государственная служба. 2011. № 5. С. 90-94.
4. Братасюк В. М. Правова реальність як форма прояву інтелектуальної традиції епохи (на матеріалах романо-германської правової сім'ї): дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 192 с.
5. Васянович О. А. Правовий звичай у правових системах сучасності: моногр. Київ: КНЕУ, 2014. 183 с.
6. Волошенюк О. В. Гармонізація та уніфікація законодавства як форми зближення правових систем. Право і суспільство. 2015. № 4, ч. 4. С. 3-7.
7. Волошин Ю. О., Гоша І. О. Гармонізація правових систем в сучасній доктрині

- конституційного права в умовах європейської інтеграції: моногр. / за заг. ред. М. О. Баймуратова. Одеса: Фенікс, 2013. 291 с.
21. Гавронська Т. В. Правове забезпечення прав і свобод людини в правових системах світу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 20 с.
8. Гартман М. Т. Генезис єврейської правової системи: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2016. 20 с.
9. Гураленко Н. А. Судовий прецедент в системі джерел права: філософсько-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2009. 223 с.
10. Гураленко Н. А. Судовий прецедент у системі джерел права: філософське та теоретичне осмислення: моногр. Чернівці: Рута, 2012. 256 с.
11. Дамірлі М. Методологія порівняльного правознавства: основні елементи і проблеми. Право України. 2014. № 4. С. 184-196.
12. Дашковська Т. М. Співвідношення правових норм і юридичного процесу у деяких правових системах світу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2016. 19 с.
13. Дуднік Р. М. До проблеми виокремлення системоутворюючих чинників, що впливають на процес формування нових галузей українського права. Право і суспільство. 2015. № 4, Ч. 4. С. 8-12.
14. Зайчук О., Оніщенко Н. Правові системи сучасності та тенденції їх розвитку. Право України. 2002. № 11. С. 23-27.
15. Зайчук О., Оніщенко Н. Середовище права та формування правових систем сучасності. Право України. 2003. № 12. С. 37-40.
16. Кагадій М. Поняття та елементи правової системи. Право України. 2004. № 12. С. 32-37.
17. Калинина Е. В. Государственно-правовое учение иудаизма. Ветхозаветная и талмудическая концепция: дис. ... д-ра юрид. наук. Нижний Новгород, 2012. 529 с.
18. Кананыкина Е. С. Нормативные документы о реформе образования: романо-германская правовая система. Право и образование. 2013. № 2. С. 4-20.
19. Карпичков В. О. Правова реальність: поняття та місце в системі категорій права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014. 19 с.
20. Кресін О. В. Правові системи сучасності: взаємодія та конфлікти. Правова держава. 2017. Вип. 28. С. 584-587.
21. Кресін О. Становлення та розвиток порівняльно-правових досліджень. Право України. 2014. № 5. С. 236-249.
22. Кресін О. Сучасні проблеми порівняльного правознавства (нотатки з

- круглих столів у листопаді-грудні 2014 р.). Право України. 2015. № 4. С. 185-190.
23. Кресін О. Формування теоретико-методологічних засад порівняльного правознавства у працях Пауля Йоганна Анзельма фон Файєрбаха. Право України. 2012. № 1-2. С. 380-394.
24. Кривов'яз О. В. Забезпечення правопорядку в країнах англоамериканської та романо-німецької правових сімей. Митна справа. 2013. № 4 (2). С. 49-54.
25. Кухнюк Д. В. Судовий прецедент як джерело кримінальнопроцесуального права України: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2008. 228 с.
26. Лисенко О. М. Порівняльне правознавство як наука та його місце в системі юридичних наук: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2001. 169 с.

11. Інформаційні ресурси

Інформаційною базою вивчення навчальної дисципліни є:

- законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації міністерств і відомств;
- праці вітчизняних і зарубіжних вчених;
- матеріали науково-практичних конференцій;
- підручники та навчальні посібники на електронних носіях;
- професійні видання України;
- Інтернет-ресурси, зокрема:
 - 1) нормативно-правова база України URL – <http://zakon3.rada.gov.ua>;
 - 2) офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>;
 - 3) офіційний сайт Верховної Ради України – <http://www.rada.gov.ua/>;
 - 4) Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України – <http://www.kmu.gov.ua/>;
 - 5) Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>;
 - 6) Національна Парламентська бібліотека України – <http://www.nplu.kiev.ua>;
 - 7) Наукова бібліотека ПНУ – <http://lib.pnu.edu.ua/>.
 - 8) Спецпроект Угода про асоціацію Україна-ЄС – <https://eu-agreement.ed-era.com/>.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Університету <https://d-learn.pnu.edu.ua/>.